

Tóth Zoltán előadás - Összefoglaló

Az Alaptörvény szerint az országgyűlési választásokat minden negyedik év áprilisában vagy májusában kell megtartani. A **szavazás napját úgy kell kijelölni**, hogy az a választás napját megelőző **70. és 90. nap közé és vasárnapra** kell hogy essen — de ez a vasárnap nem lehet munkaszüneti nap vagy húsvét.

A magyar választási törvényt, amelyet 2011-ben fogadott el a kétharmados Fideszes többség, azóta 3300 ponton módosították.

(Ezek közül több olyan rendelkezés is van, amely még nem lépett hatályba. T.Z. a 2026. január 1-jétől hatályos szabályok szerint adta meg a választási rendet — több, a Nemzeti Választási Iroda honlapján ma is olvasható határidő pontatlan vagy elavult. Előfordul, hogy még a 2014-es vagy 2022-es szabályok határideje is szerepel.)

A hatályos joganyag felismeréséhez mindig meg kell nézni, hogy a törvény lábjegyzete jelzi-e: 2026. január 1-jétől hatályos szöveg.

Ki rendelkezik választójoggal?

A választójog fogalmát a nemzetközi dokumentumok — ENSZ Alapokmány, EU-s alapokmányok, jogi és szabadságjogok chartái — is meghatározzák, a magyar Alaptörvény ezeknek megfelel.

A fő feltételek:

1. nagykorúság,
2. magyar állampolgárság,
3. magyarországi lakóhely.

Ezek után következnek a **kivételek**.

Több olyan szabály is van, amely komoly kérdéseket vet fel a választójog tisztességességével kapcsolatban. Például, a 16. életévüket betöltött, engedéllyel házasságot kötött fiatalok is szavazhatnak

A határon túl élő és a diaszpórában élő magyarok szavazati helyzete

Téves: A kormányzati kommunikáció évekig azt állította, hogy minden külföldön élő magyarnak követségre kell mennie szavazni.

A törvény két szavazási módot különböztet meg:

- Külföldön élők, akiknek **nincs magyarországi lakcímkártyájuk**
 - ők egy szavazattal rendelkeznek
 - levélben szavazhatnak, ha előzetesen regisztrálnak a levélben szavazók névjegyzékébe. A levélben szavazás regisztrációját a **szavazás napja előtt -25.**

napig lehet elvégezni az NVI honlapján. A levélcsomag személyesen is átvehető Magyarországon vagy külföldi külképviseleten.

- Olyan magyar állampolgárok, **akik rendelkeznek magyarországi lakcímkártyával**, de átmenetileg külföldön tartózkodnak
 - két szavazatuk van (egyéni + listás)(szavazhatnak személyesen a követségen és levélben is (de az utobbiban veszítik az egyénire leadott szavazatukat).

Ki lehet országgyűlési képviselő?

Csak az lehet képviselő, akinek:

- magyar állampolgársága van, és
- magyarországi lakóhelye van.

Tehát külföldön élő választópolgár — aki nem rendelkezik magyar lakcímmel — nem lehet jelölt, és nem lehet országgyűlési képviselő.

A választási rendszer

- **106** egyéni választókerület van,
- **93** országos listás mandátum.

Az egyéni és a listás képviselők jogai megegyeznek, de politikai súlyuk eltér — a független képviselők mozgástere igen korlátozott.

Két mandátum előre „foglalt”:

- a német nemzetiségi önkormányzat vezetője,
 - a cigány nemzetiségi önkormányzat vezetője.
- Ők kedvezményes mandátumot kapnak, függetlenül a választási eredményektől.

Mi miért nem kapunk mind külföldön élő kisebbségi nemzetiségi önkormányzat egy vezetői helyet azaz mandátumot? -A.J.

A jelölés szabályai

A jelölés joga azoké, akik rendelkeznek magyarországi lakóhellyel.

- **500 ajánlás** szükséges az egyéni jelöléshez
- legalább **71 egyéni jelöltet** kell indítani a 106 körzetből az Országos lista állításához —

Ez nagyon magas küszöb, amit csak nagy társadalmi támogatottság vagy van annyi pénze, hogy összevásárolja az állampolgárok által leadott ajánlásokat.

Az ajánlások adása-vétele a visszaélések egyik melegágya:

- halottakra szóló ajánlások,
- vásárolt ajánlások,
- formálisan érvényes, de valójában hamis adatlapok.

Ez a választási csalások visszaéléseknek az egyik melegágya az ajánlások adása, vevése beugratós átadása. Sok párt bajban van a 71 egyéni választókerületi jelölt ajánlás teljesítésével. Az élelmes pártok akik már kiválogatták az érvényes és érvénytelen ajánlásokat jó pénzért eladják a bajba lévő pártoknak az érvénytelen ajánlásokat.

A NVI rendelkezik minden állampolgár hiteles elektronikus aláírásával, **mégis nem ellenőrzik az aláírások valódiságát.** Ezt központilag, informatikailag tárolják. De nyilván nem véletlen az ellenőrzés hiánya.(Személyi szám és aláírást is tartalmazó igazolvány elég ahhoz,hogy bárki meggyőződjön arról hogy az aláírás valódi e s és szerepel az adatbázisban a központban.

Résztétel a kampányban

A kampányban való részvétel jogával.korábban a nagykorú magyar állampolgárookra korlátozódott. **Ezt eltöröltek vagy csak a törvényből kimaradt, nincs személyi korhatár.**

A gyerekek is részt vehetnek a kampányban. Azóta fényképezik egymást az óvodába, meg bölcsődébe, mert azt a törvényt nem tiltja. **Ma már fiatalok is kampányolhatnak.** A kormány vendégeként külföldi politikusok, határon túli magyar politikusok szabadon jöhetnek Magyarországra es kampányolhatnak a Fidesz mellett.

A levélben szavazás részletes részletes technikai szabályai

A levélben szavazásra azok jogosultak, akiknek nincs magyar lakcímük, és felvételt kérnek a levélben szavazók névjegyzékébe.

- A kérelmet interneten is be lehet nyújtani (<https://www.valasztas.hu/kulhoni-magyar-allampolgarok-valasztasi-regisztracioja> . Értésítést kérhetsz e-mailben! A regisztrációs kérés elbírálása nagyon lassú. Javasoljuk minél hamarabb megtenni. -A.J.)

1. akadály: A levél csomag kérhető postázással (Személyes átvétel Magyarországon) vagy személyesen átvehető az NVI-ben vagy külképviseleten.

Vigyázat: A postai kézbesítés feltétele, hogy a választó közölje a külföldi lakcímét, ahová a csomagot kézbesíteni kell. (Személyes tapasztalat az ügyintézés miatt mire postára jut a csomagod eltelhet 40 nap. -A.J.)

2. akadály: A levélcsomag tartalma és kitöltése

A csomag összetétele elsőre bonyolult de a logikája 3 lépésből áll:

- 2 db boríték: a belső borítékba kell kerülni a kitöltött szavazólapnak. **Ezt le kell zárni,** mert a lezáratlan boríték érvényteleníti a szavazatot.
- a 2 boríték **közt kell** szerepelnie **az azonosító nyilatkozatnak.**

- a külső borítékot megfelelően kell címezni (azaz a választó által kért kézbesítési cím szerint).

Külföldi szavazók regisztrációja és a névjegyzék

- **A külföldön élők és a magyarországi lakcímmel rendelkezők helyzete:**

A magyarországi lakóhellyel rendelkezők (akár átmenetileg külföldön tartózkodók): két szavazattal rendelkeznek (egyéni + listás). ha a **külképviselőten szavaznak, ott mindkét szavazólapot megkapják.**

DE: ha külföldre költözés miatt törlik őket a névjegyzékből, elveszíthetik az egyéni szavazatukat. Ez gyakorlatban visszaélésekre ad lehetőséget: például a kormányablak „megbecsüli”, hogy valaki már 31 napja külföldön tartózkodik, ezért törli.

- **A magyarországi lakcímmel nem rendelkezők (diaszpóra):**

Csak 1 szavazatuk van, amely a pártlistára adható le.
levélben szavazhatnak.
regisztráció után 10 évig érvényes a felvételük a névjegyzékbe.

Ha valaki nem kapta meg a tájékoztató levelét, újat kell kérnie az NVI-től.

A választókerületek és képviselő kérdés

Külföldön nincs egyéni választókerület — ebből fakad a szavazati aránytalanság. (Magyarországon 106 egyéni és 93 listás mandátum létezik.)

T.Z. jelezte, hogy Erdélyben már indult kezdeményezés, amely külföldi választókerületek létrehozását támogatja, hogy a diaszpóra választójoga egyenértékű legyen a belföldi választókéval.

Szavazási csalások – típusok

Primitív csalások:

- szavazólapok meghamisítása,
- névjegyzék manipulálása,
- szavazók Hazaküldeni mondván bezárnak és nincs több idő arra hogy a sorban kint állókat szavaztassák.
- urnák elégtelen plombálása.
- A külföldi urnákon gyakran csak két oldal van plombálva, ami T. Z. szerint is komoly kockázat, hisz egy egész urna elveszhet ha kinyílik. *(A magyarországi urnák 4 helyen vannak leragasztva és még alul is. A külföldön levő urnák a 2024-es választáson csak 2 oldalon voltak leragasztva a tetőnél.)*

Fehérgalléros csalások:

- a választási törvény többszöri módosítása (3300 módosítás),
- médiamonopólium (a kormánybarát média dominanciája),
- állami hirdetések egyoldalú elosztása,
- kamupártok indítása (állami támogatás lehívása céljából, 600 millió HUF).

Kérdés felelek

Kérdés 1: Exit poll – lehet-e eszköz a csalás ellen?

Válasz1: Az exit poll hasznos, mert:

- nem számít kampánytevékenységnek (a szavazás után történik),
- összevethető az urnákból kijövő számokkal,
- fontos bizonyíték jogorvoslat esetén.
- A külföldi szavazásnál **különösen értékes**, mert ott kevés a helyszíni ellenőrzés.

Kérdés 2. Ha csalást fejez fedezel fel hol jelentsd

Válasz 2: A jogorvoslat és panasz benyújtás menete

- A panaszokat a Nemzeti Választási Bizottságnak kell címezni.
- Ha elutasítják, a Kúriához lehet felülvizsgálati kérelmet benyújtani.
- Ha országos listás szavazásról van szó akkor a legjobb megoldás, hogy közvetlenül a **Nemzeti Választási Bizottsághoz** nyújtani be a panaszt.
- Ha egyéni választókerületi szavazat van, akkor az egyéni választókerületi választási bizottsághoz kell fordulni. Mert ha ott nyújtják be akkor abból lesz bírósági ügy.
- Tudni kell, hogy Fidesz többségű a Szavazási Bizottság

A határidők rendkívül rövidek: 3–6 nap.

Ezért Tóth Zoli azt javasolja:

„Előre megfogalmazott panasz-sablonokat kell készíteni legalább 2–3 tipikus visszaélési esetre.”

Javaslat: Külföldi szavazókörök: „Harcoljunk a Külföldi szavazókörök létesítése mellett”. Ahol több ezer magyar él, ott a szavazókör hiánya választási csalásnak minősülhet.

Kik a felelős szervek?

- Nemzeti Választási Iroda,
- Külügyminisztérium.

Civil szervezet vagy magánszemély is kérheti az új szavazókör megnyitását — El kell kezdeni minél korábban!

Kérdés 3. A Fidesz mozgástere a törvénymódosításra

Válasz 3: Nincs jogi akadálya annak, hogy akár a választás előtti hetekben is **módosítsák a választási törvényt!** Ez nem ütközik hazai jogba, csak a nemzetközi ajánlásokba (pl. EBESZ).

Kérdés 4. A diaszpóra és a határon túli magyarok közötti különbségek

Válasz 4: A kormány célirányosan mobilizálja a környező országok (Erdély, Vajdaság) magyarjait, fizetett civil hálózatok gyűjtik a szavazatokat, segítenek kitölteni a levélcsomagokat, ezzel szemben **a nyugati diaszpóra teljesen ellátatlan sőt passzív, nincs tisztában a jogaival.**

Kérdés 5. : Mi lenne az érdemi megoldás?

- az emberek fejében a 2018-as „szerverleállás” = „bármit átírhattak a rendszerben” érzés él,
- G. letöltötte a jegyzőkönyveket és az adatokat, és össze is hasonlította,
- G. szerint a törvénynek garantálnia kellene az informatikai rendszer átláthatóságát,
- nem a civileknek kellene bizonyítani, hanem a Választási Irodának kellene bizonyítani, hogy a rendszer tiszta.

Válasz 5. A 2018-as „szerverleállás” valójában más volt

- Nem az adatfeldolgozás állt le, az folyamatosan ment.
- Csak az adatnyilvánosság állt le – vagyis a nyilvános felületet zárták le.
- A Fidesz belülről végig látta a beérkező adatokat, és akkor engedték megnyitni a nyilvános rendszert, amikor már tisztán látták, hogy megvan a kétharmad.

→ **T.Z. Üzenete:**

Az átláthatóságot nem az informatikai rendszer belseje, hanem a publikálás módja és időzítése is érinti.

→ **T.Z. Üzenete:** Soha ne legyen csak elektronikus szavazás

Informatikát kizárólagossá tenni választásügyben nem szabad, kell dokumentált manuális eredmény.”

- Körömszakadtáig ragaszkodni kell a papíralapú, kézzel írt jegyzőkönyvekhez.
- Még ha fáradtak is a szavazatszámológok, akkor is legyen kézirásos dokumentáció arról, mi történt.

→ **T.Z. Üzenete:** Intelligens ellenőrző rendszer kell –már volt a 90-es években:

- Olyan szoftvert fejlesztettek, amely **mind a 11 000 szavazókör jegyzőkönyvét** és eredményét elemezte.
- **Grafikonon ábrázolták**, hol vannak extrém minták (pl. 90% fölötti részvétel és 90% fölötti eredmény egy irányba).
- Ezeket a helyeket **személyesen járták végig**, és sok helyen kiderült, hogy:

- a jegyző egyedül töltötte ki a papírokat,
- a bizottsági tagok **előre aláírták a jegyzőkönyvet.**

→ **T.Z. Üzenete:**

Lehet és kell is **rendszerszintű adat-ellenőrzést építeni**, ami **kiszelektálja a gyanús mintákat**, és ezeket célzottan vizsgálják.

Gábor ötlete:

- minden szavazatszámláló, akinek **van papír jegyzőkönyv a kezében**,
- menjen fel a **valasztas.hu**-ra,
- **hasonlítsa össze** a saját példányát a NVI által közzétett online jegyzőkönyvvel,
- és még a jogorvoslati határidő alatt jelezze az eltérést.

Tóth Zoltán válasza:

- Szakmailag **teljesen támogatja** ezt a javaslatot,
- azt mondta, ha olyan helyzetbe kerül, **tovább is fogja vinni**,
- szerinte ennek az a kulcsa, hogy **tömeggé kell tenni** (ne csak 1–2 lelkes ember csinálja).

Gyűjteni kell az információt egy helyre– így lesz belőle rendszerszintű, képviselhető anyag.

Mit tart „megoldásnak”:

- Intézményes, **pártok által közösen ellenőrzött** informatikai rendszer.
- Kötelező **papíralapú jegyzőkönyvek** és azok **rendszeres összevetése** az NVI online adataival.
- **Okos szoftveres ellenőrzés** (anomália-keresés, pl. gyanúsan 100%-os részvétel/eredmény).
- **Szavazatszámlálók képzése**, hogy értsék, mit kell ellenőrizniük, és ne csak „aláírjanak”.
- Ezeket a módszereket **kombinálni** kell egy jobb, közös rendszerben.

Információk amik még kiegészítést kérnek:

Ha a követségen a lepecsételt urnákba kérdésesnek mutatkoznak a megfigyelő szerint akkor ezt jegyzőkönyv kell foglalni hogy ezzel a megfigyelő nem ért egyet. A jegyzőkönyv utólag is bedobható az urnába. Azonban a Fidesz résen van és bizonyos szabályokkal ki tudja kerülni. Pl. hogy “ közbelső határozatnak “ tekinti. (Az erre illetékes fórum elutasító döntést hoz, mert egyébként mindig elutasító döntést hoznak, mondván, hogy ez nem főhatározat.)

Plusz Információ: Magyarországon minden oldala még az alja is le volt pecsételve az urnájának tehát más mint a külföldi magyarok kijelentett változat ez fontos mert sérülés esetén az urnában levő szavazatuk nem beszámíthatók és így érvénytelenné lehet tenni a külföldön élő magyarok szavazatát.